

К.е.и. Беляєва С.С.

Черкаська академія менеджменту

ПРІОРИТЕТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ПРОМИСЛОВІСТІ (на прикладі Черкаської області)

Досліджено умови дотримання принципів механізму реалізації переходу галузей промисловості на засади сталого розвитку. Проведено аналіз основних показників інвестиційної діяльності у сфері промислового виробництва в Черкаській області. Визначено узагальнюючі критерії необхідності екологізації виробництва на підставі чинників негативного впливу промислових підприємств на навколишнє природне середовище. Зроблено акцент на пріоритетності інвестування у сферу екологічно доцільного виробництва.

Ключові слова: інвестиції, промислове виробництво, навколишнє середовище, екологічна безпека, пріоритети.

І. Вступ. Враховуючи те, що на час здобуття Україною незалежності на її території було зосереджено чверть відсотків усього промислового потенціалу колишнього Радянського Союзу, це означало наявність близько 25% забруднення природного середовища. Диспропорції у розміщенні продуктивних сил в Україні призвели до перевищення у 4 – 5 разів величини показника технологічного навантаження на природне середовище у порівнянні з розвиненими країнами. В системі Національної академії наук України одними з пріоритетних напрямів розвитку науки і технологій визначено охорону навколишнього середовища, екологічно чисту енергетику і ресурсозберігаючі технології. Серед потреб сучасності – розширення екологічних пріоритетів у напрямках інноваційної політики, зокрема розвиток інноваційного екологічного підприємництва, вдосконалення систем екологічного управління, формування еколого-інноваційного потенціалу регіонів і відповідних інноваційних інфраструктур [1].

ІІ. Постановка завдання. Серед заходів, що мають сприяти реалізації одного з основних завдань передумов сталого розвитку, яким є забезпечення сталого використання природно-ресурсного потенціалу в інтересах сучасного і прийдешніх поколінь, доцільно зазначити важливість формування інвестиційної політики, спрямованої на розробку, освоєння та використання природо- і ресурсозберігаючих, маловідходних та безвідходних технологій, виробництво екологіч-

но безпечних видів продукції. Серед джерел фінансування переходу на принцип сталого розвитку визначено три основні їх групи:

- централізовані джерела, що включають кошти Державного бюджету, бюджетні позики та бюджетні фонди;
- внутрішні джерела – кошти державних підприємств та організацій недержавного сектора економіки, що спрямовуються на інвестиції;
- зовнішні джерела – іноземні позики уряду, іноземні кредитні лінії з державними гарантіями, іноземні комерційні кредити та кредити з комерційним посередництвом, прямі іноземні інвестиції [2].

Щорічно управління статистики в областях України оприлюднюють дані щодо обсягів інвестицій в основний капітал (капітальні вкладення), до яких включаються витрати на нове будівництво, на реконструкцію, розширення та технічне переснащення діючих промислових, сільськогосподарських, транспортних, торгових та інших підприємств, витрати на будівництво об'єктів житлово-цивільного призначення. На підставі даних Черкаського обласного управління статистики здійснено аналіз напрямків та обсягів інвестування в промисловості області за період з 1990 р. по 2002 р. [3].

ІІІ. Результати. Інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення) в Черкаській області за рахунок Державного бюджету (у порівняльних цінах 1996 року) за період з 1990 р. до 2001 р. мали стабільну тенденцію до зменшення. Так, якщо у 1990 р. їх кількість становила 324206 тис. грн (24,8% до загального обсягу), то у 1995 р. – 97632 тис. грн (22,9%), у 2000 р. – 19252 тис. грн (9,9%), у 2001 р. – 16519 тис. грн (7,5%). Лише дані 2002 року дають підставу сподіватися на можливе пожаття у сфері інвестиційної діяльності Черкаської області, адже мало місце збільшення інвестиційних вкладень (24161 тис. грн.), що становить 8,5% до загального обсягу інвестицій.

Порівнюючи дані щодо технологічної структури інвестицій, слід зазначити на зниження кількісних показників інвестицій в основний капітал будівельних та монтажних робіт. Так, починаючи з 1985 р., найвагомійші показники інвестиційних надходжень мали місце у 1985 р. (58%), 1990 р. (51%) та у 1995 р. (64%). Статистичні дані 2000–2002 років свідчать про зниження даного показника від 43% у 2000 р. до 39% у 2001–2002 роках. В той же час мас місце збільшення інвестицій на устаткування, інструмент, інвентар (2000 р. – 54%; 2001 р. – 58%;